

Σεπτεμβριανά Η Δεύτερη Άλωση της Πόλεως

- **Ο Μαύρος Σεπτέμβριος για το ποίμνιο του Οικουμενικού Πατριαρχείου**
- **Συνεχίζει την μαρτυρία της Ορθοδοξίας και της Ρωμιοσύνης ο Οικουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαίος**

Δεν θα ήταν υπερβολή να γραφεί ότι η "δεύτερη" ή ορθότερα η "πραγματική άλωση" της Πόλεως συνέβη όχι την 29η Μαΐου 1453, αλλά κατά τον Σεπτέμβριο του 1955, όταν επί δύο ημέρες (6-7 Σεπτεμβρίου) ο μαινόμενος όχλος κατευθυνόμενος από το τουρκικό παρακράτος προέβαινε ακατάπαυστα σε βιαιότητες και βανδαλισμούς εναντίον των Ρωμιών της Πόλεως, ζώντων και κεκοιμημένων.

Είναι αλήθεια ότι από την υπογραφή της Συνθήκης της Λωζάνης (1923) και την άδικη και αναγκαστική ανταλλαγή των πληθυσμών, η εναπομείνασα ελληνική μειονότητα της Κωνσταντινούπολεως επλήρωσε το βαρύ τίμημα των κακών ελληνοτουρκικών σχέσεων αλλά κυρίως του φλέγοντος διαχρονικά Κυπριακού ζητήματος. Κάθε φορά που οι σχέσεις των δύο χωρών ευρίσκοντο σε οριακό σημείο ή ερχόταν στο προσκήνιο το κυπριακό ζήτημα, τότε το τουρκικό μένος εστρέφετο εναντίον της απροστάτευτης ελληνικής μειονότητας, η οποία με πολλές μεθοδεύσεις και ύπουλους τακτικισμούς από την τουρκική πλευρά οδηγήθηκε σταδιακά στον πλήρη αποδεκατισμό της με αποτέλεσμα από τις σχεδόν 300.000 Έλληνες το 1923 να διαβιούν συνολικά σήμερα περίπου 2.500 Ρωμιοί στην Πόλη, τα Πριγκηπόννησα, την Ίμβρο και την Τένεδο.

Η αντίστροφη μέτρηση άρχισε με την «Νέα» ή «δεύτερη» Άλωση της Κωνσταντινούπολεως, όταν κατά την 6η και 7η Σεπτεμβρίου, ο ελληνισμός δέχθηκε τον προσχεδιασμένο και προμελετημένο εθνικιστικό φανατισμό ενός κατευθυνόμενου όχλου που πυρπολούσε, κατέστρεφε, έκλεβε, βίαζε, δολοφονούσε και ατίμαζε μικρά αγόρια και κορίτσια, γέροντες και γερόντισσες, κληρικούς και μοναχούς.

Ληλατούνται και παραδίδονται στις φλόγες 73 Ορθόδοξες Ελληνικές Εκκλησίες. Καταστρέφονται εικόνες, ιερά σκεύη, παλαιά λειτουργικά βιβλία και άλλα μοναδικής αρχαιολογικής αξίας κειμήλια. Ολοσχερή καταστροφή δέχονται 26 ελληνικά σχολεία, καθώς και τα περίφημα εκπαιδευτήρια της Μεγάλης του Γένους Σχολής, του Ζωγραφείου, του Ζαπτείου Λυκείου και της Θεολογικής Σχολής της Χάλκης.

Ο όχλος λεηλατεί με πρωτοφανή αγριότητα την Ιερά Μονή Ζωοδόχου Πηγής Βαλουκλή, όπου κακοποιούνται ο υπέργηρος μοναχός Χρύσανθος και ο Επίσκοπος Παμφίλου Γεράσιμος, ενώ παραδίδεται στις φλόγες το επισκοπικό μέγαρο της Μητροπόλεως Δέρκων στα Θεραπειά και η οικία του πολύφημου και περισπούδαστου Μητροπολίτου Ηλιουπόλεως και Θείρων Γενναδίου, ο οποίος και κακοποιείται με πρωτοφανές μίσος.

Εκείνη η νύχτα της 6ης ξημερώματα 7ης Σεπτεμβρίου 1955 δεν είναι υπερβολή να γραφεί ότι ήταν η «Νύχτα των Κρυστάλλων» ή μία άλλη «Νύχτα του Αγίου Βαρθολομαίου», αφού 4.500 περίπου ελληνικά καταστήματα και 2.600 ελληνικά σπίτια

καταστρέφονται, ενώ οι βάνδαλοι επιδίδονται σε «πλιατσικοπόλεμο». Ληλατούνται 21 ελληνικά εργοστάσια, 110 ελληνικά εστιατόρια και ξενοδοχεία, καθώς και τα γραφεία των ελληνικών εφημερίδων της Πόλεως.

Μοναδικής και πρωτοφανούς αγριότητας, βαρβαρότητας και θηριωδίας ήταν οι ενέργειες του όχλου επί των πατριαρχικών τάφων και των σκηνομάτων των μεγάλων Ευεργετών και Διδάχων του Ρωμαϊκού Γένους μας, οι οποίοι από το 1850 εθάπτοντο στον προαύλιο χώρο της Ιεράς Μονής Ζωοδόχου Πηγής Μπαλουκλή.

Ως κανίβαλοι έσπαγαν τους πατριαρχικούς τάφους και διασκορπούσαν τα οστά των Πατριαρχών, ενώ στο Ορθόδοξο κοιμητήριο του Σισλί ξέθαβαν τους προσφάτως ενταφιασθέντες, τους οποίους μαχαίρωναν και κομματίαζαν. Βίαζαν γυναίκες και νήπια κοριτσάκια στη μέση των οδών, ενώ έφθασαν στο σημείο να κάνουν με τη βία «περιτομή» σε νέους Ορθόδοξους κληρικούς του Οικουμενικού Πατριαρχείου μας.

Όλα τα παραπάνω ώθησαν τους Ρωμηούς ωσάν σε караβάνια του 1922 να πάρουν το δρόμο της προσφυγιάς προς την Ελλάδα και το εξωτερικό. Έκτοτε και μέχρι σήμερα η άλλοτε ακμάζουσα μειονότητα των Ρωμηών μαρτυρικά ψυχορραγεί και δοκιμάζει τις αντοχές της. Τώρα πια τι άλλο μπορούν να κάνουν σε βάρος της; Έχουν μείνει 2.500 ψυχές στα άγια και αιματόβρεχτα χώματα της αγιοτόκου και αγιοτρόφου Κωνσταντινουπόλεως.

Σ' αυτούς τους ήρωες διγενείς ακρίτες που παραμένουν στην Πόλη, στα Πριγκηπόννησα, στην Ίμβρο και την Τένεδο, ακόμη αντηχούν τα λόγια του τότε μεγάλου Οικουμενικού Πατριάρχου Αθηναγόρου Α' (1948-1972), ο οποίος την επομένη της θηριωδίας της 6ης Σεπτεμβρίου 1955, με πόνο έλεγε στους πολίτες που ήταν έτοιμοι να φύγουν ως πρόσφυγες: «είδατε, τους λέει, τα κόκαλα; Ξεθάφτηκαν για να σας μιλήσουν, για να σας πουν το χρέος που έχετε να μείνετε σε τούτη τη γη που γεννήθηκαν οι πατέρες σας, οι πατέρες των πατέρων σας, εσείς και τα παιδιά σας». Μάταια όμως...

Ελάχιστοι οι Έλληνες στην Κωνσταντινούπολη και τραγικά ελάχιστοι στα νησιά της Ίμβρου και της Τενέδου. Η αντίστροφη μέτρηση που είχε αρχίσει το 1955, συνεχίστηκε και τις επόμενες δεκαετίες ώστε σήμερα στην Ίμβρο να διαβιούν 250 ψυχές και στην Τένεδο μόλις 20, αν είναι και τόσες.

Ο Οικουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαίος ο Ίμβριος για την εορτή της Κοιμήσεως της Θεοτόκου απέστειλε πριν κάποια έτη στους συμπατριώτες του Ιμβρίου, μια ιδιαίτερα συγκινητική και διαχρονικά επίκαιρη επιστολή, η οποία είναι έντονα φορτισμένη για το παρελθόν - το παρόν - το μέλλον του μαρτυρικού νησιού.

Γράφει συγκεκριμένα ο Ίμβριος Πατριάρχης μας: *«Αγαπητοί αδελφοί Ίμβριοι,*

Στην Παναγία ακουμπούσαμε πάντα οι Ίμβριοι. Και σε καλές εποχές και σε δύσκολες. Και τότε που τα χωριά μας έσφυζαν από ζωή, και τώρα που μείναμε λίγοι να φυλάγουν τις μνήμες και τα μνήματα. Τα όνειρα και τ' αγιασμένα χώματα. Στην Παναγία τρέχανε και τρέχουμε, όπως τα παιδιά στη μητέρα τους. Την νοιώθουμε Μητέρα μας - Ιμβριώτισσα Μάνα της αιωνιότητας. Και όσοι ζουν πολύ μακριά απ' το γενέθλιο χώμα, την έχουν πάρει μαζί τους: «Παναγία Ξενιτεμένη», φύλακα και προστάτιδα των οραματισμών και των ελπίδων τους, λιμάνι στις πολλές φουρτούνες της ζωής τους. Πολύ θα ήθελα να ήμουν μαζί σας τις άγιες αυτές ημέρες. Να σας δω ένα-ένα, να σας χαρώ. Να σας λειτουργήσω, να κοινωνήσουμε μαζί τη ζωή και τη χαρά του κόσμου, που είναι ο Χριστός. Να παρακολουθήσω κι εγώ τα εφετεινά «Νιμπριώ τ' κα» (ιμβριώτικα), ν'

ακούσω τη μουσική μας, να δω τους χορούς μας, να επισκεφθώ την έκθεση φωτογραφίας... όμως, τα πατριαρχικά καθήκοντα των ημερών, με τις έκτακτες υποχρεώσεις στο Άγιον Όρος, για τους εορτασμούς του Αγίου Νήφωνος, δεν μου επιτρέπουν να είμαι σωματικώς κοντά σας. Να είστε όμως σίγουροι ότι πνευματικώς θα είμαι ανάμεσά σας ως ένας προσκνητής κι' εγώ της ιερής γης των προγόνων μας, που την πότισαν με πολύ ιδρώτα και με δάκρυα πολλά, και η καρδιά μου θα πάλλει στους παλμούς της δικής σας καρδιάς. Το ξέρετε, άλλωστε, ότι είμαι πολύ υπερήφανος που είμαι Ίμβριος και το διαλαλώ παντού και πάντοτε.

Δεν είμαι μόνο ο πατέρας σας ως Πατριάρχης, αλλά και ο αδελφός σας ως συμπατριώτης. Και ξέρω ότι κι εσείς έτσι το νοιώθετε. Σας στέλνω, λοιπόν, εγκάρδιες ευχές και ευλογίες και ασπασμούς και επικαλούμαι την αδιάλειπτη προστασία και βοήθεια της Θεοτόκου σε όλους σας, στις οικογένειές σας, στο νησί μας, στους ξενιτεμένους μας. Τους τελευταίους παρακαλώ να έρχονται συχνά στην Ίμβρο. Οι συνθήκες είναι ήδη ευνοϊκότερες. Τα καλοκαίρια είναι όμορφα στην Ίμβρο, και το αντάμωμα συγγενών και φίλων τα κάνει ακόμη πιο όμορφα. Τα κάνει πιο όμορφα και ζωντανά και χαρούμενα η παρουσία τόσων Ιμβρίων νέων που αγαπούν περιπαθώς τον τόπο μας και τον επισκέπτονται και ανακαινίζουν τα σπίτια τους και ξαναζωντανεύουν τα παραδοσιακά πανηγύρια μας και μας θυμίζουν τα δικά μας όμορφα παιδικά και νεανικά χρόνια στην Ίμβρο μας.

Αγαπητά μας Ιμβριωτόπουλα, σας ευχαριστούμε γι' αυτά όλα κι εγώ σας ευλογώ από καρδιάς...

Ιδιαίτερω στέλνω την αδελφική αγάπη και την πολλή εκτίμησή μου στον προσφιλέστατο ποιμενάρχη του νησιού μας, Ιερώτατο Μητροπολίτη Ίμβρου και Τενέδου κ. Κύριλλο, που μοχθεί καθημερινά με πολλή φιλιτιμία και αυταπάρνηση για το ποίμνιό του και την κοινή μας πατρίδα. Η σφραγίδα της καλής εργασίας του είναι ανάγλυφη όχι μόνο στους ναούς, στα εξωκκλήσια και στη λειτουργική ζωή του νησιού, αλλά και στις καρδιές των Ιμβρίων. Έχει γι' αυτό τον δίκαιο έπαινο της Εκκλησίας και ολόθυμη την πατριαρχική ευαρέσκεια... Με εγκάρδιες πατρικές και πατριαρχικές ευλογίες και ευχές...

Ο Κωνσταντινουπόλεως Βαρθολομαίος ο Ίμβριος».

Τα ως άνω καίτοι απευθύνονται προς τους αδελφούς Ρωμηούς Ιμβρίους, εντούτοις εκφράζουν την πάλλουσα καρδιά και τις νυχθήμερες σκέψεις αγάπης, αγωνίας, μέριμνας και φιλόστοργης φροντίδος του Οικουμενικού Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου για όλους τους Ρωμηούς, οι οποίοι διαβιούν στην Τένεδο, στα Πριγκηπόννησα, στην Πόλη και όπου αλλού στην Τουρκία. Είναι όμως και γραφή αφύπνισης και ευθυνοφόρου συναίσθησης του χρέους που παραμένει ανεκπλήρωτο εκ μέρους του όπου γης Ελληνισμού έναντι του μαρτυρικού Οικουμενικού Πατριαρχείου και της Πολίτικης Ρωμηοσύνης, η οποία από το 1922 και εντονότερα από το 1955 μέχρι και σήμερα βιώνει σταυρούς και αλώσεις...